Odden Borg Avis

April 2010 nr. 1/15. årgang

Generalforsamling lørdag den 1. maj, kl. 13.00.
Velkommen til den årlige Generalforsamling på Herregården Odden.
Vi glæder os til at se Jer og til at få en hyggelig snak over en lækker skipperlapskovs,
som vi traditionen tro serverer for Jer efter generalforsamlingen.
Mange gode hilsner og på gensyn
Bestyrelsen

Formanden fortæller: I skrivende stund

ligger snedriverne højt. Vinteren har været meget lang og kold og med flere snestorme. Når Borg Avisen udkommer, håber jeg, at foråret er på vej, at løgplanterne blomstrer og mange fæstebønder og gæster har været på besøg på Odden. Odden har været lukket fra efterårsferien indtil uge 7. Derfor er det rigtig dejligt, at der igen er besøgende i det spændende hus. Jeg håber, mange fæstebønder og gæster har deltaget i de spændende arrangementer i februar og marts. Fæstebondeforeningens bestyrelse vil gerne være med til at gøre Herregården til meget mere end et museum, et sted, hvor man også kommer til forskelligartede aktiviteter for at lære nyt, møde andre fra egnen og vise udefra kommende gæster, at vi har en unik attraktion via Odden og Willumsen-samlingen.

Lørdag den 1. maj kl. 13 afholder vi generalforsamling. Bestyrelsen håber, at mange har lyst til at deltage og høre nyt om, hvad der foregår i foreningens regi, stille spørgsmål og komme med ideer.

Agnes Pilgaard

Udgiver af Odden Borg Avis:

Fæstebonde under Herregården Odden
Redaktion: Gerda Rump Christensen
Tlf. 39 62 04 17 / 20 65 04 17
e-post gerdarump@mail.dk

Indhold:

Ny hjemmeside, Jan Balling 3
Nyt fra hovedbestyrelsen, Troels Andersen 4
Foredragsaften, Jette Nedergaard 6
Arrangementer på Odden 7
Pegasus og Den Frie, Gerda Rump 8

Herregården Odden, Oddenvej 31
Åben daglig 10-17. Tlf. 98 97 52 02
e-post museum@jfwillumsenodden.dk
www.jfwillumsenodden.dk

Tryk:
Vestergaards Bogtrykkeri

Bestyrelsen 2009/10

Agnes Pilgaard, formand
Kobbersholtvej 227, Astrup
9800 Hjørring
98 97 86 75 / 30 49 74 20
agnes.pilgaard@mail.dk

Jan Balling, kasserer/webmaster
Mørkhøjvej 334 F 1
2730 Herlev
32 17 04 90 / 30 13 12 80
jba@faestebonde.dk

Jette Nedergaard, sekretær
Kobbersholtvej 4, Mygdal
9800 Hjørring
98 97 14 50
jo.nedergaard@mail.dk

Gerda Rump Christensen, redaktør
A.N. Hansens Allé 12
2900 Hellerup
39 62 04 17 / 20 65 04 17
gerdarump@mail.dk

Jens Holt Andersen
Danmarksgade 9,
9870 Sindal
98 93 53 61 / 40 62 53 61
jens.holt.andersen@skolekom.dk

Suppleant
Ruth Lønskov
Ved Volden 11 5.th.
1425 København K
32 57 00 15
ruth.loenskov@mail.dk

Sekretariat
Fæstebonde under Herregården Odden
Mørkhøjvej 334 F 1
2730 Herlev
32 17 04 90 / 30 13 12 80
info@faestebonde.dk

Hjemmesiden – www.jfwillumsenodden.dk

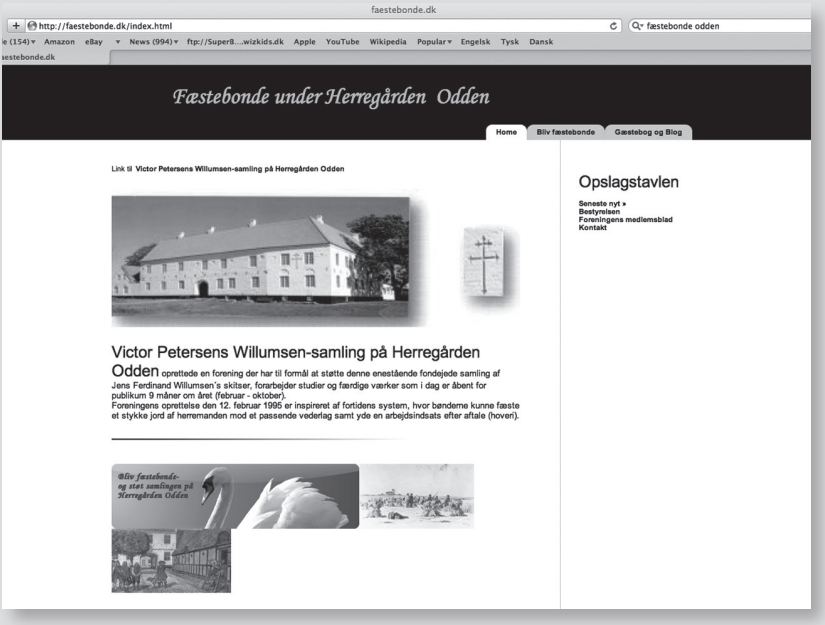

Siden de store restaureringsarbejder på Odden og genophængningen af billedsamlingen er hjemmesiden også blevet fornyet.

Ligesom før har Fæstebondeforeningen sin egen del, men under samme internetadresse. I fæstebondeforeningen er det webmaster Jan Balling, som står for redigeringen. Under Opslagstavlen kan man klikke sig ind på "Seneste nyt", "Bestyrelsen", "Foreningens medlemsblad" og "Kontakt".

Fra hjemmesiden er det muligt at se, læse og downloade medlemsbladene siden december 2006 og frem til i dag og på denne måde følge med i alle begivenheder de seneste 4-5 år. Det samme gælder jubilæumsskriftet 2009, hvor Victor Petersens Willumsen-samling og Oddens historie opridses.

Gennem fæstebondeforeningens hjemmeside er der adgang til at blive medlem af foreningen og dermed være med til at støtte samlingen og museet. Man tilmelder sig ved at udfylde det elektroniske skema med navn, adresse og e-mail. Meget enkelt.

Hjemmesiden indeholder nu også en mulighed for at gå ind på en "Gæstebog" og en "Blog", hvor man kan komme i dialog – bl.a. med forslag og kommentarer til foreningen.

Af Troels Andersen

Nyt fra Fondsbestyrelsen

I løbet af vinteren måtte alle billederne i sydfløjen atter tages ned og dækkes til. Nu gjaldt det sidste fase af restaureringen, slibning og maling af vinduerne indvendig oppe og nede i sydfløjen. Kort før jul kunne vi hænge op igen.

Ellers er vintermånederne gået med forberedelserne til den nye sæson. Der er blevet lagt program for foråret med fastelavnsfest, omvisninger, foredrag og koncert. Det kan alt sammen ses på den nye, forbedrede hjemmeside. Teksterne i de enkelte rum er ved at blive oversat til tysk, så de kan være klar til turistsæsonen.

Estrid og Troels havde møde den 21. januar med vore tapre og helt uundværlige frivillige, og foreløbig har vi fået bemandet alle vagter frem til midten af marts, ligesom Hanne fortsætter nogle dage om ugen frem til 1. maj.

Hjørring Kommunes tilskud forbliver desværre reduceret, men vi har haft møde med kommunen om de eksisterende tilskudsordninger på arbejdsmarkedet, så måske kommer der hjælp ad den vej.

Vi har fået installeret brand- og tyverialarm og har derfor endelig kunnet tegne den forsikring for samlingen, som forlanges i vedtægterne.

Omsider er der også blevet tid til at begynde at ajourføre kartoteket over samlingen. Der er dukket spændende detaljer op om de enkelte værker og deres historie og gjort fund i pressehusenes fotoarkiver. Fra Det danske Filminstitut har vi fået en kopi af den kortfilm – på blot 11 minutter – som Jørgen Roos realiserede i 1951, og vi håber også at få noget af det materiale, som blev optaget, men ikke indgik i filmen, som så kan vises sammen med filmen til vore gæster. Det er en oplevelse at både se og høre Willumsen.

Ommonteringen af tegninger og grafik fortsætter, takket være Sven, og nogle af de mest medtagne og sjældne litografier er blevet restaureret af papirkonservator Michael Højlund, alt sammen med støtte fra Gurli og Poul Madsens Fond.

Museet i Frederikssund har fået lov at låne billederne "Fysikeren" og "Bjergbestigersken" fra Hagemanns Kollegium i foråret, mens kollegiet renoveres. Statens Museum udlåner samtidig sin version af "Bjergbestigersken" til museet og Odden bidrager med lån af skitser til de to billeder. Udstillingen i Frederikssund varer til juni.

Endelig kan man i tidsskriftet Billedkunst, 17. årgang nr. 3 læse en artikel om tilblivelsen af statuen af Nordal Brun, ledsaget at fotografier taget under dens tilblivelse, og om udstillingen i Frederikssund.

En af Willumsens skitser til "Bjergbestigersken" tilhørende samlingen på Odden.
Skitsen "Farver mod solen" (1902) i grå, gule og lilla nuancer er en akvarel, blyant på papir, 48 x 41 cm.

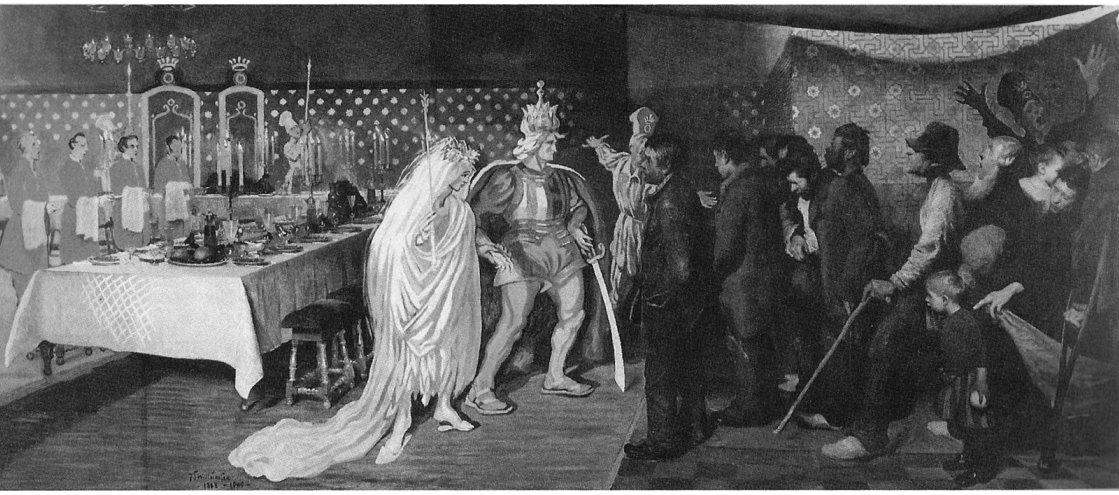

Af Jette Nedergaard

Foredragsaften på Odden

Mandag den 8. marts var der en lille snes mennesker, der trodsede tåge, kulde og sneglatte veje og fandt frem til Odden for at høre fæstebonde, kunsthistoriker Kirstine Foldagers J.F. Willumsen-foredrag.

Kirstine havde i 2001 skrevet speciale ved historisk institut, Århus universitet, om Willumsens menneskesyn belyst ud fra udvalgte værker, bl.a. "Kongesønnens bryllup".

Det var også med udgangspunkt i dette værk, tilhørerne fik en spændende og grundig gennemgang af Willumsens udvikling som kunstner. "Kongesønnens bryllup" blev malet i 1888, men blev forkastet ved forårsudstillingen på Charlottenborg, hvorefter Willumsen dækkede dele af maleriet til, og herefter gik der 60 år, inden han igen tog fat på at ændre det og gøre det færdigt.

Dermed kom dette værk til - som en ramme om hans lange virke - at belyse Willumsens udvikling fra naturalisme til symbolisme, og dette viste Kirstine ved en interessant gennemgang af forskellige elementer af billedet, også med sidespring til andre værker af Willumsen selv og nogle af hans samtidige.

Efter spørgsmål og kommentarer fra deltagerne var alle indbudt til kaffe og lagkage i køkkenet, hvor det hyggelige samvær fortsatte lidt endnu, inden vi begav os ud i mørket og sneen.

ARRANGEMENTER PÅ ODDEN

Søndag den 14. februar:
holdt Odden fastelavn for børn og voksne.

Mandag den 8. marts:
holdt Kirstine Foldager foredraget "For at give noget ud, må man have noget ind" med udgangspunkt i Willumsens billede "Kongesønnens Bryllup".

Søndag den 14. marts:
var der omvisning i samlingen med Troels Andersen i dialog med Kirsten Petersen, der hver valgte deres yndlingsbilleder.

FORÅRETS PROGRAM

Søndag den 25. april kl. 14.00: På opdagelse i samlingen ved Troels Andersen. Efter omvisningen vises Jørgen Roos' film fra 1951 om Willumsen, samt en nyfunden filmoptagelse fra 1947, som viser Willumsen under arbejdet med statuen af Nordal Brun.

Lørdag den 1. maj kl. 13.00: Generalforsamling i Fæstebondeforeningen. Fæstebondeforeningens formål er at støtte samlingen og museet på Odden. Nye medlemmer er velkomne og kan optages og deltage i den altid spændende og hyggelige generalforsamling ved betaling af årskontingent, 225 kr.

Søndag den 2. maj kl. 14.00: Koncert med pianisten Jens Ramsing, som spiller Mussorgskijs Udstillingsbilleder og værker af Franz Liszt. Docent ved Nordjyllands Musikkonservatorium, Peter Wang fortæller om komponisterne og værkerne.

Søndag den 16. maj kl. 14.00: Omvisning ved museumsinspektør Aase Bak. Som mangeårigt medlem af Fondsbestyrelsen har Aase Bak stået for katalogisering af Victor Petersens Willumsen-samling på Odden.

Åbningstider på Odden:
Fra 13. februar til 31. oktober 2010 alle dage kl. 10.00 – 17.00
Priser: Voksne 50 kr. – børn under 14 år gratis – rundvisninger 400 kr.
Medlemmer af Fæstebondeforeningen har gratis adgang og rabat ved leje af gæstelejligheden

Af Gerda Rump Christensen

Om Pegasus og Den Frie Udstillingsbygning

Willumsens udendørs-værker i København

I tidligere numre af borgavisen (december 2008, april og august 2009) er der beskrevet nogle af Willumsens store markante værker (bygninger, statuer), som kan besøges og ses frit tilgængeligt i Københavnsområdet, og som viser Willumsens alsidighed som arkitekt og som billedhugger.

Først besøgte vi Willumsens ateliervilla i Hellerup på Strandagervej 28, som han skabte sammen med sin anden kone Edith. Næste gang var det pladsen omkring Marmorkirken i København med Willumsens bronzemonument af biskop Nordal Brun på kirkens sydside.

Samlingen på Odden rummer en række referencer til disse værker. Således bl.a. Willumsens berømte udstillingsplakat fra 1910 (Strandagervej 28), som i flere udgaver kan ses ophængt i herregårdskøkkenet, og Willumsens originale skulpturdele i gips, samlet til den næsten 3,5 m høje statue af Nordal Brun, opstillet på 1. sal på Odden.

Denne gang har vi besøgt den af alle københavnere så kendte Oslo Plads med Willumsens "Den Frie Udstillingsbygning" ved Østerport Station. Et sted, der – på grund af sin helt centrale beliggenhed i et trafikknudepunkt – besøges og passeres af tusinder af rejsende hver eneste dag.

Den hvidmalede udstillingsbygning er helt speciel i gadebilledet, som den ligger der, bygget af træ. Ved indgangspartiet ses de fire røde søjler med guldkapitæler, inspireret af ægyptisk arkitektur og græske templer. På udstillingsbygningens facade ses over indgangen et forgyldt frontrelief, den flyvende Pegasus, i græsk mytologi symbolet på den frie kunst og digterens inspiration. Udstillingsbygningen med den smukke facade med søjler og Pegasus er et af Willumsens markante udendørs-værker, som ligger frit tilgængeligt i København.

Historisk blev institutionen "Den Frie Udstilling" til i 1891 som alternativ til den censurerede forårsudstilling på Charlottenborg, med forbillede i den franske Salon des Refusés. Bag stiftelsen stod kunstnerne Johan Rohde, J.F. Willumsen, Vilhelm Hammershøi, ægteparret Harald og Agnes Slott-Møller, Christian Mourier-Petersen og Malthe Engelsted.

På den første udstilling deltog 18 kunstnere med tilsammen 100 censurfri værker, som også talte datidens kendte navne som P.S. Krøyer, Julius Paulsen og Kr. Zahrtmann.

I 1893 havde Den Frie Udstilling lejet en grund på Rådhuspladsen, hvor Thorvald Bindesbøll byggede en træpavillon.

Den Frie Udstilling flyttede i 1898 fra Rådhuspladsen til Aborreparken, en del af det sløjfede voldanlæg. En ny træpavillon blev bygget med Willumsen som arkitekt – med tydelig inspiration fra ægyptisk og græsk arkitektur. Denne bygning var blevet til på den korte tid mellem 15. februar og 12. marts

1898. Bygningen indeholdt en forhal omgivet af to kvadratiske bygninger med seks udstillingsrum og pyramidetag.

I 1904-05 tilføjedes en ottekantet tilbygning, navnlig til udstilling af større skulpturer. Willumsen opholdt sig på dette tidspunkt i Paris, men hans tegninger og anvisninger blev brugt som grundlag for tilbygningen. Lejemålet i Aborreparken blev opsagt i 1913. Bygningen blev nedrevet og flyttet til den nuværende placering ved Oslo Plads. Bygningen er til dels genopført efter Willumsens gamle tegninger, og byggematerialerne er genbrugt.

Den Frie Udstillingsbygning er i flere omgange blevet udvidet og er i 1986 blevet fredet som et historisk monument. I 2002-2006 gennemgik bygningen en omfattende restaurering og ombygning. Willumsens oprindelige Pegasus fra 1898 erstattedes med en kopi.

I Victor Petersens Willumsen-samling på Odden kan man se flere tegninger og skitse-forarbejder til relieffet af Pegasus.

Samlingen har også Willumsens tegning med et udkast til en fane til Den Frie Udstilling. Fanen blev aldrig udført til Den Frie. Men, kuriøst er fanen blevet fremstillet af fæstebonde Lisbeth Langkilde fra flagfabrikken Langkilde & Søn i Hjørring og overrakt ved årsmødet på Odden i april 1996.

Udkast til fane for Den Frie Udstilling (1902). Gouache og blyant på papir, 63 x 91 cm

Willumsen-skitser til Pegasus, tilhørende samlingen på Odden

Willumsen: Dreng på Pegasus. 1902. Farvelitografi, ca. 62 x 85 cm

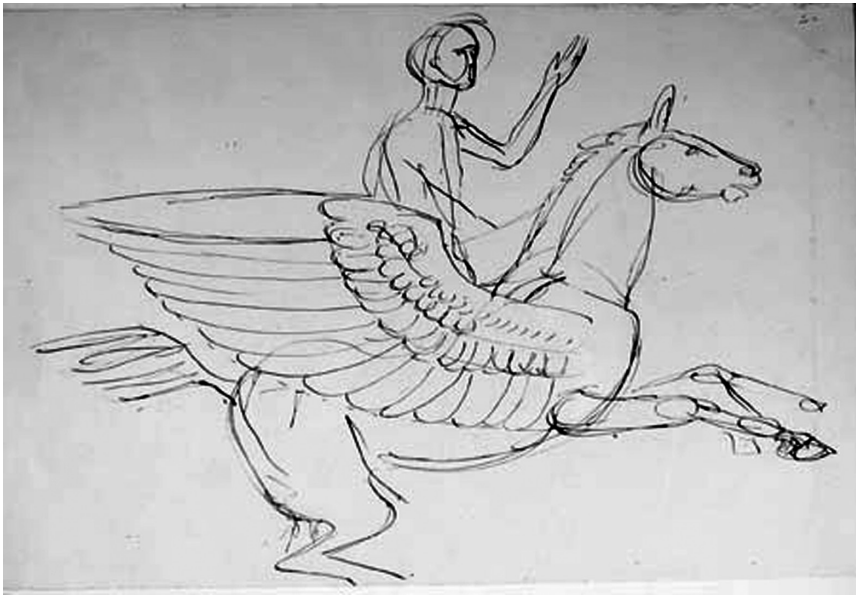

Willumsen-skitse. Pen og tusch på papir (formentlig 1902), 22,7 x 36,8 cm

Willumsens store Pegasusfigur i træ til gavlen på Den Frie

Den ny Pegasuskopi skabt under restaureringen i årene 2002-06

Den originale Pegasus fra 1898 på Willumsen Museet i Frederikssund

Den Frie Udstillingsbygning

med Pegasus og søjleindgang ved Østerport Station.